

Váž. pani
Zuzana Krišková
Ženské Kruhy
Na hlinách 17
917 01 Trnava

Váš list číslo/ zo dňa
/

Naše číslo
S08178-2020-KO-2

Bratislava
06. 04. 2020

Vec

Chyba! Neznámy názov vlastnosti dokumentu.

Vážená pani Krišková,

posielame Vám odpoveď na Vašu žiadosť o informácie, ktorú ste na Ministerstvo zdravotníctva SR adresovali v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o slobode informácií).

Vzhľadom na aktuálnu situáciu sa Ministerstvo zdravotníctva SR postupne zaoberá všetkými okruhmi, ktorých sa infekcia COVID-19 týka. Gynekologicko-pôrodná starostlivosť je samozrejme tiež jednou z priorit a môžeme Vás ubezpečiť, že pre budúce mamičky sa aj týchto časoch snažíme zabezpečiť absolútnu bezpečnosť.

1. Prosíme Vás o zaslanie odporúčaní pre tehotné, rodiace ženy a ženy v šestonedeli ak sú takéto odporúčania vypracované. Zaujímajú nás odporúčania týkajúce sa COVID-19.

Odporúčania pre tehotné – sú spracované odporúčania pre laickú verejnosť, tehotné - sú spísané podľa RCOG a A&Q od WHO (preposielame v prílohe č. 1)

2. Prosíme Vás o zaslanie odporúčaní pre zdravotnícke zariadenia a zdravotnícky personál, ktorý poskytuje starostlivosť ženám v tehotenstve, pri pôrode a v popôrodonom období (ak sú takéto odporúčania vypracované). Zaujímajú nás odporúčania týkajúce sa ich práce v čase epidémie. Ak nie sú vypracované jednotlivé odporúčania týkajúce sa komplexnej zdravotnej starostlivosti o ženy a deti počas tehotenstva, pôrodu a po pôrode, prosíme vás o objasnenie nasledovných otázok:

MZ SR spolu so svojimi odborníkmi v danej oblasti kontinuálne pracuje a pravidelne aktualizuje algoritmy starostlivosti o tehotné, rodiace a šestonedielky a ich novorodencov v tomto období. Sú vypracované jednotlivé postupy na prácu na pôrodnej sále v období epidémie COVID-19, ktoré sú dostupné daným odborníkom.

Sú to odporúčania (spracované podľa najaktuálnejších odporúčaní WHO, RCOG, RCPCH a podľa najnovšie publikovaných článkov) určené pre lekárov pracujúcich na gynekologicko-pôrodných a novorodeneckých pracoviskách. Všetky odporúčania sa snažia zachovať, čo najprirodzenejší

priebeh pôrodov na pôrodniciach, avšak vzhľadom na situáciu sú určité opatrenia, ktoré majú chrániť jednak tehotnú/rodiacu, ale aj personál zabezpečujúci zdravotnú starostlivosť. Preto je nutné, aby si aj ženy samotné uvedomovali svoju vlastnú zodpovednosť a bohužiaľ nemožnosť zachovania úplne všetkých dostupných možností a niektoré opatrenia akceptovali (neprítomnosť sprevádzajúcej osoby alebo nosenie ochranného rúška). Je to pre bezpečnosť nás všetkých.

3. Akým spôsobom je zabezpečená ochrana neinfikovaných tehotných žien počas návštevy zdravotníckych zariadení a nemocníc za účelom bežných tehotenských prehliadok? Aké konkrétne opatrenia odporúča Ministerstvo zdravotníctva nemocniciam za účelom minimalizovania rizika nákazy koronavírusom v priestoroch pôrodníc, oddelení šestonedelia a gynekologických zariadení?

Ochrana je zabezpečená najmä znížením počtu návštev lekára na minimum, resp. maximum kontrol prebieha pomocou telemedicíny (telefonické/online konzultácie). Samozrejme sú kontroly, ktoré nie je možné vynechať – tie sa konajú po predchádzajúcom dohovore a naplánovaní kontroly, tak aby sa pacientky nezhlukovali v čakárni a aby zabezpečili dostatok času na dezinfekciu ambulancie po vyšetrení.

Lekári v sú povinní nosiť ochranné pomôcky rúška/rukavice a používať všetky dezinfekčné prostriedky.

V nemocniciach sú vypracované postupy, ktoré izolujú všetky tehotné/rodiace s podozrením alebo s potvrdeným COVID-19 od ostatných pacientiek. Samozrejmosťou je aj samostatne vyčlenený personál, ktorý sa stará o dané pacientky a nedochádza do kontaktu s ostatnými zdravými ženami na oddelení.

4. Akým spôsobom je minimalizované riziko prenosu na zdravé rodiace ženy v nemocniciach počas pôrodu v prípade, že zdravotnícky personál poskytuje zdravotnú starostlivosť viacerým ženám súčasne? Zaujímajú nás najmä postupy, ktoré je personál povinný dodržiavať a ochranné prostriedky, ktoré má k dispozícii aby sa zamedzilo šíreniu nákazy v čase epidémie.

Vid' vyššie – starostlivosť rodičkám s podozrením/ potvrdeným COVID-19 je poskytovaná izolovane so samostatným personálom, ktorý je zabezpečený špeciálnymi ochrannými pomôckami. Samozrejme tieto ženy sú poučené o danom stave a dodržiavaní daných bezpečnostných a hygienických opatrení. To znamená, že zdravé ženy nedôjdu na pôrodnej sále/ na oddelení do kontaktu s danými pacientkami ani s personálom, ktorý im poskytuje starostlivosť.

Vzhľadom aj na ochranu zdravia zdravých rodičiek – aj im sú odporúčené bezpečnostné a hygienické opatrenia, nosenie rúšok na oddelení, obmedzenie návštev, nezgrupovanie sa mamičiek na chodbách šestonedelia alebo ich vzájomné návštevy na izbách.

5. Prosím popíšte preventívne opatrenia a kroky, ktoré by mali nemocnice vykonávať ak sa jedná o zariadenia, kde nie sú rodiacim ženám k dispozícii samostatné pôrodné izby a počas pôrodu tak môžu prísť do kontaktu s inými rodiacimi ženami.

Vid' vyššie - Samozrejme každá nemocnica má svoje opatrenia už pri samotnom vstupe pacienta do nemocnice – rúška, rukavice odobratie základnej cestovateľskej resp. epidemiologickej anamnézy, meranie telesnej teploty.

6. Vydalo ministerstvo konkrétne nariadenia týkajúce sa novorodeneckých oddelení a oddelení šestonedelia v čase epidémie? Ak áno, prosíme o ich zaslanie.

Vydalo všeobecné nariadenia: starostlivosť a izolácia tehotnej/rodiacej s podozrením/potvrdenou infekciou COVID-19, obmedzenie návštev, sprevádzajúce osoby pri pôrode, avšak každá nemocnica ich má upravené podľa svojich možností. Čiže je nutné pozrieť webstránky jednotlivých nemocníc a kliník.

7. Zabezpečia nemocnice v období epidémie domácu starostlivosť ženám v období šestonedelia v prípade, že si budú želať skorší odchod z nemocnice?

Vzhľadom na aktuálny stav a snahu minimalizovať pobyt v nemocnici, je odporúčané prepustenie do domácej starostlivosti akonáhle to jednak klinický stav matky a novorodenca, ale aj subjektívny stav matky dovoľuje. Telefonické konzultácie sú možné so svojím gynekológom-pôrodnikom a pediatrom.

8. Vydalo Ministerstvo zdravotníctva jednotné odporúčanie týkajúce sa zákazu alebo obmedzení sprievodnej osoby ženy počas pôrodu? Ak áno, tak prosím špecifikujte osoby, ktorých sa týka zákaz, prípadne o aké druhy obmedzení sa jedná.

Vzhľadom na nutnosť ochrany pacientov a personálu je všeobecne zakázaná možnosť návštev v nemocniciach. Čo sa týka sprevádzajúcej osoby – odporúča sa obmedzovať množstvo ľudí na pôrodných sálach, jedná sa o ochranu nielen rodičiek, personálu, ale aj samotnej sprevádzajúcej osoby.

9. Kam sa môžu (mailom aj telefonicky) obrátiť tehotné ženy alebo ženy po pôrode v prípade, že majú akékoľvek otázky týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti, svojho zdravotného stavu alebo zdravotného stavu svojho dieťaťa v súvislosti s epidémiou COVID-19?

Na svojho gynekológa-pôrodníka resp. v prípade dieťaťa na pediatra.

10. Aký postup odporúča ministerstvo zdravotníckym zariadeniam v prípade, že rodiaca žena má potvrdenú nákazu COVID-19?

Táto žena je počas pôrodu izolovaná na samostatnom pôrodnom boxe, o túto ženu sa stará vyčlenený personál v bezpečnostnom ochrannom oblečení. Gynekologicko-pôrodnický, anesteziologický a neonatologický tím je poučený o pozitívite COVID-19 a klinickom stave danej rodičky a podľa toho sú aj zabezpečené/nachystané všetky ochranné pomôcky a materiál k zabezpečeniu bezpečného pôrodu a starostlivosti o novorodenca.

Samozrejme vzhľadom na potvrdenú infekciu je žena dôkladne poučená o priebehu hospitalizácie a nutnosti jej izolácie od ostatných pacientiek a o priebehu takejto hospitalizácie.

Ak je tehotná pozitívna, avšak klinický stav je dobrý – pôrod prebieha ako za normálnych okolností, t.j. snaha o prirodzený vaginálny pôrod, PEDA môže byť podaná, obmedzenie je v podaní ENTONOXu v dôsledku možného zhoršenia infekcie pri jeho užití. Podľa aktuálnych odporúčaní a publikácií samotná infekcie COVID-19 nie je indikáciou k ukončeniu tehotnosti/pôrodu cisárskym rezom. K cisárskemu rezu sa pristupuje len v akútnych situáciách (ohrozenie novorodenca alebo pôrodnické komplikácie) a v prípade výrazne zhoršeného klinického stavu matky v dôsledku infekcie COVID-19.

Aktuálne odporúčania a najnovšie publikácie jednoznačne odporúčajú kontinuálne monitorovanie plodu počas pôrodu (kardiotografické monitorovanie) u COVID-19 pozitívnej rodičky.

Po pôrode, ak to klinický stav matky dovoľuje, matka a novorodenec ostávajú spolu, avšak za dodržiavania prísnych hygienických opatrení – umývanie rúk pri manipulácii s dieťaťom, používanie rúška pri dojčení.

Samozrejme, všetko je s rodičkou dôkladne prediskutované, zvážené všetky pre a proti a podľa nich sa matka rozhoduje.

Vírus sa nedokázal v materskom mlieku, vo vaginálnych sekrétoch, v plodovej vode ani v pupočníku. V súčasnosti sa predpokladá, že jedinou formou akou môže matka nakaziť svojho novorodenca je kvapôčková forma prenosu. Vzhľadom na uvedené, ako aj na jednoznačné benefity dojčenia, sa v súčasnosti preferuje ne-izolovanie novorodenca a podpora dojčenie aj v prípade COVID-19 pozitívnej rodičky.

11. Môže si zdravá tehotná žena požiadať o práceneschopnosť (PN) ako preventívne opatrenie pred nakazením ak nemá možnosť pracovať z domu?

Áno

Vzhľadom na to, že ide o nový vírus, informácie ohľadne vírusu a tehotnosti sú výrazne obmedzené, kontinuálnym sledovaním najnovších publikácií a zistení pravidelne odporúčania obnovujeme a distribuujeme medzi kolegov gynekológov-pôrodníkov, anesteziológov, neonatológov, pediatrov a ostatných lekárov, ktorí dochádzajú do kontaktu s tehotnými/rodičkami/novorodencami.

S pozdravom

Mgr. Zuzana Eliášová
riaditeľka odboru poverená vykonávaním

Prílohy: Príloha-1
Príloha-2